

## ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΡΑΕ

### **Δημοσιοποίηση της Μελέτης της ΡΑΕ για την Εκτίμηση Επικινδυνότητας της Ασφάλειας Εφοδιασμού της Ελλάδας με Φυσικό Αέριο, σύμφωνα με το άρθρο 9 του Κανονισμού 994/2010/ΕΚ**

Publication of RAE's Risk Assessment Study on the Security of Gas Supply of Greece, pursuant to article 9 of Regulation 994/2010/EC

#### **A. Εισαγωγή**

Η Μελέτη Εκτίμησης Επικινδυνότητας της Ασφάλειας Εφοδιασμού της Ελλάδας με Φυσικό Αέριο (Μελέτη) καταρτίστηκε σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 9 του Κανονισμού 994/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ης Οκτωβρίου 2010, σχετικά με τα μέτρα κατοχύρωσης της ασφάλειας εφοδιασμού με αέριο και την κατάργηση της Οδηγίας 2004/67/ΕΚ ([Κανονισμός-Ελληνικά](#), [Regulation-English](#)) και υποβλήθηκε από τη ΡΑΕ στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή το Δεκέμβριο του 2011.

Η Μελέτη εκπονήθηκε από τη ΡΑΕ στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της ως Αρμόδια Εθνική Αρχή, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 12 του ν. 4001/2011 (ΦΕΚ Α' 179, 22.08.2011) «Για τη λειτουργία Ενεργειακών Αγορών Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου, για Έρευνα, Παραγωγή και δίκτυα μεταφοράς Υδρογονανθράκων και άλλες ρυθμίσεις».

Για την εκπόνηση της Μελέτης, η ΡΑΕ συνέστησε ομάδα εργασίας, στην οποία συμμετείχαν ο Διαχειριστής του Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου Α.Ε. (ΔΕΣΦΑ), ο Διαχειριστής του Ελληνικού Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας Α.Ε. (ΔΕΣΜΗΕ), η Δημόσια Επιχείρηση Αερίου Α.Ε. (ΔΕΠΑ), υπό την ιδιότητά της ως Προμηθευτή των προστατευόμενων καταναλωτών βάσει μακροχρόνιων συμβάσεων εισαγωγής φυσικού αερίου και εκπρόσωποι του Υπουργείου Ενέργειας, Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (ΥΠΕΚΑ).

Ενδιάμεσα αποτελέσματα της Μελέτης παρουσιάστηκαν σε εκπροσώπους των ηλεκτροπαραγωγών και της βιομηχανίας, καθώς και στις Εταιρείες Παροχής Αερίου, οι οποίες προμηθεύουν μικρούς καταναλωτές συνδεδεμένους στα δίκτυα διανομής αερίου της χώρας. Οι παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν από τους συμμετέχοντες λήφθηκαν ολοκληρωμένα υπόψη κατά τη διαμόρφωση της τελικής Μελέτης.

Στην πρώτη ενότητα της Μελέτης παρουσιάζεται το υπόβαθρο της ελληνικής αγοράς φυσικού αερίου και, συγκεκριμένα, περιγράφεται το Εθνικό Σύστημα Φυσικού Αερίου (ΕΣΦΑ), η ιστορική εξέλιξη της ζήτησης φυσικού αερίου στη χώρα και η εκτίμηση για την εξέλιξη του ισοζυγίου προσφοράς και ζήτησης σε βραχυπρόθεσμο και μεσοπρόθεσμο ορίζοντα. Στη δεύτερη ενότητα παρουσιάζεται η διαμόρφωση των σεναρίων κρίσης ασφάλειας εφοδιασμού που εξετάστηκαν για την περίοδο έως και το 2014, καθώς και τα αποτελέσματα της εκτίμησης των κινδύνων και των πιθανών επιπτώσεών τους στον εφοδιασμό της χώρας με φυσικό αέριο.

#### **B. Ο Κανονισμός 994/2010/ΕΚ**

Ο Κανονισμός 994/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ης Οκτωβρίου 2010, σχετικά με τα μέτρα κατοχύρωσης της ασφάλειας εφοδιασμού με αέριο και την κατάργηση της Οδηγίας 2004/67/ΕΚ του Συμβουλίου, θεσπίστηκε μετά τη διακοπή της τροφοδοσίας με φυσικό αέριο από τη Ρωσία μέσω Ουκρανίας, τον Ιανουάριο του 2009. Με βάση το προοίμιο του Κανονισμού, στόχος

του είναι να καταδείξει στους καταναλωτές αερίου ότι λαμβάνονται όλα τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλιστεί ο αδιάλειπτος εφοδιασμός τους, ιδίως σε περίπτωση δύσκολων κλιματικών συνθηκών, καθώς και σε περίπτωση διαταραχής της προσφοράς και ζήτησης φυσικού αερίου.

Ο Κανονισμός υποχρεώνει τα Κράτη-Μέλη (ΚΜ), μέσω της Αρμόδιας Εθνικής Αρχής την οποία ορίζουν, να προχωρήσουν σε μια σειρά ενεργειών προκειμένου να αποτιμήσουν το επίπεδο ασφάλειας εφοδιασμού με φυσικό αέριο, με κατά το δυνατόν πιο ομοιογενή κριτήρια, να καταρτίσουν προληπτικά σχέδια δράσης και σχέδια έκτακτης ανάγκης σε συνεργασία με γειτονικά Κ-Μ, με σκοπό να διασφαλιστεί η τροφοδοσία με αέριο των προστατευόμενων καταναλωτών, και να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για πιο αποτελεσματική, αλληλέγγυα δράση μεταξύ Κ-Μ σε περιόδους κρίσεων, σε περιφερειακό ή Ευρωπαϊκό επίπεδο.

Ο Κανονισμός επιβάλλει την ολοκλήρωση των δραστηριοτήτων που καταγράφονται στον παρακάτω πίνακα, σύμφωνα με το ακόλουθο χρονοδιάγραμμα:

| Άρθρο | Ενέργεια                                                                                                                                                                                                             | Από | Προθεσμία |
|-------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|-----------|
| 2.1   | Δυνητική επέκταση ορισμού προστατευόμενων καταναλωτών (οικιακών) και σε μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις που συνδέονται σε δίκτυο διανομής, καθώς και σε εγκαταστάσεις τηλεθέρμανσης, υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις. | ΚΜ  | 3.12.2011 |
| 9.1   | Εκτίμηση της επικινδυνότητας ως προς την ασφάλεια εφοδιασμού με φυσικό αέριο.                                                                                                                                        | ΑΑ  | 3.12.2011 |
| 13.6  | Κοινοποίηση στην Επιτροπή διακυβερνητικών συμφωνιών με τρίτες χώρες, με επιπτώσεις στην ανάπτυξη υποδομών.                                                                                                           | ΚΜ  | 3.12.2011 |
| 13.6  | Κοινοποίηση στην Επιτροπή αθροιστικών δεδομένων από συμβάσεις προμήθειας με τρίτες χώρες.                                                                                                                            | ΑΑ  | 3.12.2011 |
| 7.1   | Πρόταση ή αίτηση εξαίρεσης από την υποχρέωση αντίστροφης ροής στις διασυνδέσεις με άλλα ΚΜ.                                                                                                                          | Δ   | 3.3.2012  |
| 8.1   | Υποχρεώσεις Χρηστών αναφορικά με τους προστευόμενους καταναλωτές.                                                                                                                                                    | ΑΑ  | 3.6.2012  |
| 4.5   | Θέσπιση σχεδίου προληπτικής δράσης.                                                                                                                                                                                  | ΑΑ  | 3.12.2012 |
| 4.5   | Θέσπιση σχεδίου έκτακτης ανάγκης.                                                                                                                                                                                    | ΑΑ  | 3.12.2012 |
| 6.5   | Ενεργοποίηση φυσικής αντίστροφης ροής διασυνδέσεων.                                                                                                                                                                  | Δ   | 3.12.2013 |
| 6.1   | Ικανοποίηση κριτηρίου Υποδομών (N-1)                                                                                                                                                                                 | Δ   | 3.12.2014 |

ΑΑ : Αρμόδια Αρχή

Δ : Διαχειριστής

ΚΜ : Κράτος Μέλος

Η πρώτη υποχρέωση της Αρμόδιας Εθνικής Αρχής, με βάση το ανωτέρω χρονοδιάγραμμα, είναι η ολοκλήρωση της Μελέτης Εκτίμησης Επικινδυνότητας της Ασφάλειας Εφοδιασμού με Φυσικό Αέριο. Η Μελέτη επικαιροποιείται από την Αρμόδια Αρχή κάθε δύο (2) έτη, εκτός εάν οι συνθήκες απαιτήσουν πιο τακτική επικαιροποίηση.

Η δραστηριότητα αυτή αποσκοπεί στην πληρέστερη δυνατή εκτίμηση των κινδύνων που απειλούν την ασφάλεια εφοδιασμού με αέριο στο Κράτος Μέλος, εξετάζοντας μεταξύ άλλων, διάφορα σενάρια εξαιρετικά υψηλής διαταραχής της προσφοράς και της ζήτησης του αερίου, όπως αστοχία των κύριων υποδομών μεταφοράς, εγκαταστάσεων αποθήκευσης ή τερματικών σταθμών ΥΦΑ και διαταραχής του εφοδιασμού από προμηθευτές τρίτων χωρών, λαμβάνοντας υπόψη την προϊστορία, την πιθανότητα, την εποχή, τη συχνότητα και τη διάρκεια της εμφάνισής τους, όπως και, κατά περίπτωση, τους γεωπολιτικούς κινδύνους, και εκτιμώντας τις πιθανές συνέπειες των εν λόγω σεναρίων για τους οικιακούς καταναλωτές, τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και τη λειτουργία των βιομηχανιών.

Σύμφωνα με το ανωτέρω χρονοδιάγραμμα, σε συνέχεια της εκπόνησης της μελέτης εκτίμησης επικινδυνότητας, η Αρμόδια Αρχή κάθε Κράτους Μέλους, έπειτα από διαβούλευση με τις επιχειρήσεις φυσικού αερίου και οργανώσεις που εκπροσωπούν τα συμφέροντα των οικιακών και βιομηχανικών καταναλωτών, θεσπίζει σε εθνικό επίπεδο:

1. Προληπτικό σχέδιο δράσης που περιέχει τα απαιτούμενα μέτρα για την εξάλειψη ή τον περιορισμό των επισημανθέντων κινδύνων, σύμφωνα με την εκτίμηση επικινδυνότητας, και
2. Σχέδιο έκτακτης ανάγκης που περιέχει τα ληπτέα μέτρα για την εξάλειψη ή τον περιορισμό των επιπτώσεων ενδεχόμενης διαταραχής του εφοδιασμού με αέριο.

Το σχέδιο έκτακτης ανάγκης αποτελεί ένα από τα βασικά εργαλεία για τη διαχείριση κρίσεων και στοχεύει στο υψηλότερο δυνατό επίπεδο ετοιμότητας σε περίπτωση διαταραχής του εφοδιασμού, για τα ακόλουθα τρία (3) διακριτά επίπεδα κρίσης:

- Επίπεδο έγκαιρης προειδοποίησης
- Επίπεδο επιφυλακής
- Επίπεδο έκτακτης ανάγκης

Το σχέδιο έκτακτης ανάγκης θα πρέπει να περιλαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για το κάθε επίπεδο κρίσης. Ο Κανονισμός επιβάλλει τη διαβάθμιση των μέτρων, σε μέτρα που στηρίζονται στην αγορά και σε μέτρα που δεν στηρίζονται στην αγορά. Σύμφωνα με το άρθρο 73 του ν.4001/2011, καταρτίζεται από το ΔΕΣΦΑ και εγκρίνεται από τη ΡΑΕ.

### **Γ. Βασικά Συμπεράσματα Της Μελέτης**

Η Μελέτη Εκτίμησης Επικινδυνότητας εγκρίθηκε από την Ολομέλεια της ΡΑΕ στις 8 Δεκεμβρίου 2011, και θα αποτελέσει τη βάση για τις επόμενες ενέργειες που προβλέπονται στον Κανονισμό.

Ο χρονικός ορίζοντας της Μελέτης είναι έως και το 2014. Τα αποτελέσματα της Μελέτης συνοψίζονται ως εξής:

1. Με τα σημερινά δεδομένα, οι οικιακοί καταναλωτές, οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις που συνδέονται σε δίκτυο διανομής, καθώς επίσης και οι επιχειρήσεις τηλεθέρμανσης χωρίς εναλλακτικό καύσιμο, με τα κατάλληλα μέτρα διαχείρισης της ζήτησης στην Ηλεκτροπαραγωγή (Η/Π) και τη Βιομηχανία, δεν αναμένεται να υποστούν επιπτώσεις στην τροφοδοσία τους, σε κανένα από τα σενάρια που εξετάστηκαν.
2. Από την ανάλυση 18 σεναρίων και των υποπεριπτώσεών τους (a,b), όπου οι επιπτώσεις διαφοροποιούνται (συνολικά 21), προκύπτει ότι 2 σενάρια δεν θα έχουν καμία επίπτωση, 8 σενάρια θεωρούνται χαμηλού κινδύνου, 10 σενάρια θεωρούνται μεσαίου κινδύνου και ένα σενάριο θεωρείται υψηλού κινδύνου.

3. Η μέγιστη ζήτηση ημέρας και εβδομάδας μπορεί να ικανοποιηθεί από τις υφιστάμενες υποδομές μέσα στο χρονικό ορίζοντα που εξετάστηκε, δηλαδή έως και το 2014.
  4. Ο Κανόνας N-1 δεν ικανοποιείται με τις υφιστάμενες υποδομές. Αυτό σημαίνει ότι σε περίπτωση μη διαθεσιμότητας της Εγκατάστασης ΥΦΑ της Ρεβυθούσας, αναμένεται ότι θα απαιτηθεί δυνατότητα διαχείρισης της ζήτησης, με μέτρα αγοράς, της τάξεως των 3-5 εκατομμυρίων κυβικών ημερησίως, ή ισοδύναμη αύξηση της δυναμικότητας έγχυσης αερίου (νέα ή επαυξημένη δυναμικότητα εισαγωγής αερίου αγωγού ή ΥΦΑ ή δημιουργία αποθηκευτικών χώρων φυσικού αερίου με κατάλληλη δυναμικότητα έγχυσης), για την ικανοποίηση του Κανόνα εντός της προσεχούς ζετίας.
- 

Παρακάτω παρατίθενται βασικά συμπεράσματα από τα αποτελέσματα της Μελέτης, τα οποία θα είναι χρήσιμα κατά την υλοποίηση των σχεδίων προληπτικής δράσης και έκτακτης ανάγκης κατά το αμέσως προσεχές διάστημα.

1. Επιπτώσεις στους προστατευόμενους καταναλωτές

Κατά την εκπόνηση της Μελέτης, δεν είχε αποφασιστεί από το ΥΠΕΚΑ η επέκταση του ορισμού των προστατευόμενων καταναλωτών (οικιακών) στις κατηγορίες (α) και (β) του άρθρου 2 του Κανονισμού, δηλαδή και στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις που συνδέονται σε δίκτυο διανομής, καθώς και -υπό προϋποθέσεις- σε εγκαταστάσεις τηλεθέρμανσης. Ωστόσο, στην παρούσα ανάλυση, πέραν των οικιακών, ελήφθησαν υπόψη και λοιποί μικροί καταναλωτές (με ετήσια κατανάλωση μικρότερη των 100 GWh, ή περίπου 9 εκατομμυρίων κυβικών μέτρων φυσικού αερίου) που συνδέονται σε δίκτυο διανομής. Η ανάλυση έδειξε ότι, με τα σημερινά δεδομένα, οι οικιακοί καταναλωτές και οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις που συνδέονται σε δίκτυο διανομής, με τα κατάλληλα μέτρα διαχείρισης της ζήτησης στην ηλεκτροπαραγωγή και τη βιομηχανία δεν αναμένεται να υποστούν επιπτώσεις στην τροφοδοσία τους, σε κανένα από τα σενάρια που εξετάστηκαν.

2. Δυνατότητα αλλαγής καυσίμου στην ηλεκτροπαραγωγή (Η/Π)

Εξετάστηκαν τα περιθώρια αλλαγής καυσίμου (από φυσικό αέριο σε ντίζελ, νερά, μαζούτ). Η λειτουργία των σταθμών φυσικού αερίου με εναλλακτικό καύσιμο είναι πολύ πιθανό να απαιτηθεί σε κάποια μελλοντική κρίση, η οποία θα επηρεάσει την τροφοδοσία της χώρας με αέριο μέσω αγωγών. Οι ποσότητες που θα απαιτηθούν, σε ορισμένα σενάρια υπερβαίνει κατά πολύ την προβλεπόμενη από τις άδειες παραγωγής ποσότητα εναλλακτικού καυσίμου των πέντε (5) ημερών. Η διασφάλιση ότι όντως τηρούνται τα αποθέματα, καθώς και η δυνατότητα τροφοδοσίας των σταθμών για διάστημα μεγαλύτερο των πέντε (5) ημερών, είναι υποθέσεις που έγιναν, οι οποίες ωστόσο θα πρέπει να επιβεβαιωθούν.

Το γεγονός ότι μόνο το 40% περίπου του εγκατεστημένου παραγωγικού δυναμικού διαθέτει εναλλακτικό καύσιμο δίνει μεγαλύτερη βαρύτητα στα ανωτέρω συμπεράσματα, αφού το βάρος πέφτει σε μέρος του παραγωγικού δυναμικού που θα πρέπει να καλύψει το έλλειμμα από όλες τις μονάδες, δημιουργώντας συνθήκες στενότητας στην αγορά.

Η σπουδαιότερη παρατήρηση, η οποία αναδείχθηκε και κατά την παρουσίαση των αποτελεσμάτων σε συμμετέχοντες στην αγορά, αφορά το κόστος. Το γεγονός ότι το εναλλακτικό καύσιμο, σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα, μπορεί να κληθεί να αποτελέσει το βασικό καύσιμο ορισμένων μονάδων, για διάστημα που θα μπορούσε να είναι διάρκειας έως και ενός μηνός, επιβάλλει τη θέσπιση των απαιτούμενων ρυθμίσεων για την αποζημίωση των παρόχων της υπηρεσίας αυτής.

Η ανάγκη συμπληρωματικής παροχής ενέργειας από υδροηλεκτρικές ή πετρελαϊκές μονάδες είναι πιθανό να απαιτηθεί για διάστημα που υπερβαίνει τις δύο (2) εβδομάδες κατά την εμφάνιση σεναρίου κρίσης ολικής διακοπής της εισαγωγής Φυσικού Αερίου μέσω αγωγών, με ταυτόχρονη στενότητα στην αγορά βραχυπρόθεσμων συμφωνιών φορτίων ΥΦΑ (spot). Η λειτουργία τους μπορεί,

επίσης, να χρειάζεται σε ενδεχόμενη κρίση επτά (7) ημερών κατά την εβδομάδα με τη μέγιστη ζήτηση φυσικού αερίου. Αποτελεί ωστόσο ζήτημα προς διερεύνηση ο χρόνος απόκρισης για τη θέση σε λειτουργία των μονάδων αυτών, καθώς και το σχετικό κόστος για τη διατήρηση του κατάλληλου επιπέδου ετοιμότητας.

### 3. Επιπτώσεις στους βιομηχανικούς καταναλωτές

Σύμφωνα με τις απαντήσεις βιομηχανικών καταναλωτών σε σχετικό ερωτηματολόγιο της ΡΑΕ, προκύπτει ότι οι βιομηχανικές εγκαταστάσεις μπορούν να προβούν σε διαχείριση της ζήτησής τους σε φυσικό αέριο, μετά από προειδοποίηση εντός χρονικού διαστήματος που ποικίλλει ανάλογα με το είδος της βιομηχανίας, αλλά δεν μπορεί να υπερβαίνει τις σαράντα οκτώ (48) ώρες. Συνεπώς, ο καθορισμός της κατάλληλης σειράς διακοπής τροφοδοσίας των βιομηχανικών καταναλωτών, μετά από τη διακοπή τροφοδοσίας στην ηλεκτροπαραγωγή (Η/Π), μπορεί να μετριάσει σημαντικά τις επιπτώσεις στη βιομηχανία από ενδεχόμενη διαταραχή της παροχής φυσικού αερίου. Τέλος, η θέσπιση συμβάσεων διακοπτόμενης παροχής φυσικού αερίου με οικονομικά κίνητρα, ενδέχεται να αναδείξει σημαντικά περιθώρια διαχείρισης της ζήτησης από τη βιομηχανία, με οφέλη και για την Η/Π.

### 4. Υγροποιημένο Φυσικό Αέριο (ΥΦΑ)

Αποτελεί, προς το παρόν, τη μοναδική πηγή φυσικού αερίου κατά την εμφάνιση των δυσμενέστερων σεναρίων κρίσης ολικής διακοπής της εισαγωγής φυσικού αερίου μέσω αγωγών. Η δυνατότητα άμεσης εύρεσης φορτίων ΥΦΑ βάσει βραχυπρόθεσμων συμφωνιών αγοράς (spot) είναι καθοριστικός παράγοντας για τον περιορισμό των επιπτώσεων κατά τη διάρκεια κρίσεων τέτοιων διαστάσεων.

Από την άλλη πλευρά, προκύπτει ότι υπό ομαλές συνθήκες τροφοδοσίας αερίου μέσω αγωγών, ενδεχόμενη απώλεια τμήματος της συνολικής δυναμικότητας έγχυσης αερίου του σταθμού ΥΦΑ, ή ενδεχόμενη καθυστέρηση άφιξης πλοίου, είναι διαχειρίσιμη με μικρές ή μέτριες επιπτώσεις, εφόσον υπάρχει ετοιμότητα εναλλαγής καυσίμου στην Η/Π.

### 5. Κανόνας N-1[1]

Για τη χρονική περίοδο που καλύπτει η Μελέτη της ΡΑΕ, δηλαδή έως και το 2014, η Εγκατάσταση ΥΦΑ στη Ρεβυθούσα αποτελεί τη μεγαλύτερη υποδομή εισαγωγής/έγχυσης φυσικού αερίου στη χώρα, σύμφωνα με την ονομαστική δυναμικότητα εκφόρτωσης και αεριοποίησης ΥΦΑ της Εγκατάστασης. Έως το 2014, στην περίπτωση απώλειας της Ρεβυθούσας, ο Κανόνας N-1 δεν ικανοποιείται με τις λοιπές υφιστάμενες υποδομές. Κατά την περίοδο 2012-2014, η δυναμικότητα εισαγωγής/έγχυσης φυσικού αερίου που υπολείπεται για την ικανοποίηση του Κανόνα N-1 είναι της τάξεως των 3-5 εκατομμυρίων κυβικών ημερησίως. Το έλλειμμα αυτό μπορεί να καλυφθεί είτε με τη διαχείριση της ζήτησης με μέτρα αγοράς (ισόποση με το έλλειμμα, μείωση της ζήτησης φυσικού αερίου κατά την ημέρα αναφοράς), είτε με ισόποση αύξηση της δυναμικότητας εισαγωγής/έγχυσης φυσικού αερίου στη χώρα, δηλαδή με αναβάθμιση της δυναμικότητας υφιστάμενων σημείων εισόδου ή με προσθήκη νέας δυναμικότητας εισαγωγής/έγχυσης φυσικού αερίου στη χώρα (νέα διασύνδεση, νέα Εγκατάσταση ΥΦΑ, νέα Εγκατάσταση Αποθήκευσης Φυσικού Αερίου), είτε με συνδυασμό των ανωτέρω.

### Δ. Επόμενες Ενέργειες

Όπως προαναφέρθηκε, η Μελέτη αποτελεί τη βάση για τις επόμενες ενέργειες σχετικά με την ασφάλεια εφοδιασμού της χώρας με φυσικό αέριο, οι οποίες προβλέπονται για την Αρμόδια Εθνική Αρχή στον Κανονισμό 994/2010/ΕΚ, μεταξύ των οποίων είναι και η θέσπιση του προληπτικού σχεδίου δράσης και του σχεδίου έκτακτης ανάγκης.

Κατά την προετοιμασία των ανωτέρω σχεδίων θα εξεταστούν, υπό το νέο πλαίσιο και τα νέα δεδομένα, ο τρόπος εφαρμογής όλων των μέτρων ασφάλειας εφοδιασμού τα οποία προβλέπονται από το ισχύον νομικό πλαίσιο, τα σημαντικότερα από τα οποία είναι:

1. Υποχρέωση τήρησης εναλλακτικού/εφεδρικού καυσίμου σε σταθμούς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας

Έως το Σεπτέμβριο του 2006, η διοικητική πρακτική ήταν η επιβολή ειδικού όρου στις άδειες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, σχετικά με την υποχρέωση των κατόχων των αδειών αυτών για την εγκατάσταση εξοπλισμού με δυνατότητα καύσης εναλλακτικού καυσίμου (πετρελαίου ντίζελ), καθώς και για την τήρηση επαρκούς ποσότητας αποθεμάτων του καυσίμου αυτού, για πενήνήμερη λειτουργία του σταθμού σε πλήρες φορτίο.

Το 2006, η υποχρέωση αυτή επανεξετάστηκε από τη ΡΑΕ λόγω εκτενών αναφορών και προβληματισμών, τόσο από τη ΔΕΗ ΑΕ όσο και από άλλους κατόχους αδειών παραγωγής, σχετικά με το κόστος και την πολυπλοκότητα διατήρησης εναλλακτικού καυσίμου.

Στόχος της επανεξέτασης ήταν η βελτιστοποίηση της απόδοσης των διαθέσιμων πόρων βραχυπρόθεσμα, με τη διάθεση τμήματος του αποθηκευτικού χώρου της Εγκατάστασης ΥΦΑ της Ρεβυθούσας για τη μακροχρόνια αποθήκευση ΥΦΑ από σταθμούς που δεν διαθέτουν δυνατότητα καύσης εναλλακτικού καυσίμου και, μακροπρόθεσμα, με την κατασκευή νέων αποθηκευτικών χώρων φυσικού αερίου.

Η επανεξέταση οδήγησε στην επιβολή όρου που παρέχει στους κατόχους αδειών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας τη δυνατότητα επιλογής μεταξύ: Α) της διατήρησης ικανού αποθέματος υγρού καυσίμου στο χώρο του σταθμού, και Β) της διατήρησης αντίστοιχης ποσότητας φυσικού αερίου σε Εγκατάσταση Αποθήκευσης. Και στις δύο περιπτώσεις, η ποσότητα που θα διατηρείται θα πρέπει να μπορεί να υποστηρίξει την αδιάλειπτη λειτουργία της μονάδας για τουλάχιστον πέντε (5) ημέρες σε πλήρες φορτίο.

Ωστόσο, δεδομένου ότι έως σήμερα η Εγκατάσταση ΥΦΑ χρησιμοποιείται εν τοις πράγμασι αποκλειστικά για προσωρινή αποθήκευση φυσικού αερίου λόγω περιορισμένου αποθηκευτικού χώρου, το σχήμα θα πρέπει να επανεξεταστεί, κατά τρόπο ώστε να επιτυγχάνεται το επιθυμητό επίπεδο ασφάλειας εφοδιασμού με το μικρότερο δυνατό κόστος και με δίκαιη κατανομή του κόστους σε όλους τους συμμετέχοντες στην αγορά, ανάλογα με τις υποχρεώσεις και τα οφέλη που απολαμβάνουν, λαμβάνοντας, προφανώς, υπόψη και οποιεσδήποτε εξελίξεις στην ανάπτυξη υποδομής μακροχρόνιας αποθήκευσης φυσικού αερίου στη χώρα.

2. Συμβάσεις διακοπτόμενης παροχής φυσικού αερίου

Οι συμβάσεις διακοπτόμενης παροχής αποτελούν ένα από τα πλέον διαδεδομένα εργαλεία ενίσχυσης της ασφάλειας εφοδιασμού φυσικού αερίου διεθνώς (Μεγάλη Βρετανία, Ισπανία, Δανία, Ηνωμένες Πολιτείες, Σιγκαπούρη).

Η δυνατότητα σύναψης συμβάσεων μεταξύ του Διαχειριστή και καταναλωτών για την, έναντι ανταλλάγματος, διακοπή της παροχής φυσικού αερίου προβλέπεται στις διατάξεις του άρθρου 73 του ν.4001/2011. Η συγκεκριμένη ρύθμιση εφαρμόζεται δυνητικά στην περίπτωση Μεγάλων Πελατών και υποχρεωτικά στην περίπτωση ηλεκτροπαραγωγών με μονάδες που έχουν τη δυνατότητα χρήσης εναλλακτικού καυσίμου.

3. Καθορισμός τέλους ασφάλειας εφοδιασμού

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 73 του ν.4001/2011, για την εκπλήρωση των οικονομικών υποχρεώσεων του από τη σύναψη συμβάσεων διακοπτόμενης παροχής φυσικού αερίου με καταναλωτές, ο Διαχειριστής εισπράττει από όλους τους Χρήστες, τέλος ασφάλειας εφοδιασμού. Το ύψος του μοναδιαίου τέλους ασφάλειας εφοδιασμού, καθώς και το επιτρεπόμενο ανώτατο όριο του λογαριασμού ασφάλειας εφοδιασμού, καθορίζονται με απόφαση της ΡΑΕ.

Με το τέλος ασφάλειας εφοδιασμού, αφενός θα ανακτώνται από το Διαχειριστή οι δαπάνες για την καταβολή αποζημίωσης σε συμβεβλημένους πελάτες, σε περίπτωση

διακοπής της παροχής φυσικού αερίου, αφετέρου θα παρέχεται οικονομικό κίνητρο σε πελάτες για τη σύναψη τέτοιων συμβάσεων, το προβλεπόμενο αντάλλαγμα των οποίων μπορεί να είναι έκπτωση επί του τέλους ασφάλειας εφοδιασμού.

Προφανώς, ο καθορισμός του τέλους ασφάλειας εφοδιασμού προϋποθέτει την αποσαφήνιση των προβλέψεων των συμβάσεων διακοπτόμενης παροχής και των υποχρεώσεων του Διαχειριστή που θα απορρέουν από αυτές (προϋποθέσεις για την καταβολή αποζημίωσης, όρια ευθύνης Διαχειριστή και Χρηστών, ανώτατο ύψος αποζημίωσης).

#### **Ε. Περιφερειακή Συνεργασία**

Τέλος, σημειώνεται ότι ο Κανονισμός προσδίδει ιδιαίτερη έμφαση στην περιφερειακή συνεργασία. Η εκπόνηση των σχεδίων προληπτικής δράσης και των σχεδίων έκτακτης ανάγκης θα απαιτήσουν συνεργασία των Αρμοδίων Εθνικών Αρχών και, κατά περίπτωση, των αρμόδιων Διαχειριστών όλων των Κρατών-Μελών, η ασφάλεια εφοδιασμού των οποίων εμφανίζει ισχυρή συσχέτιση. Η ΡΑΕ, ως Αρμόδια Εθνική Αρχή, θα συνεργαστεί με τις αντίστοιχες Αρμόδιες Αρχές της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας και, εφόσον οι εξελίξεις το καταστήσουν εφικτό, με εκείνη της Κύπρου, για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων περιφερειακής συνεργασίας που απορρέουν από τον Κανονισμό.

---

[1] Ο κανόνας N-1 περιγράφει την ικανότητα της τεχνικής δυναμικότητας της υποδομής αερίου να ικανοποιήσει τη συνολική ζήτηση αερίου στην περιοχή υπολογισμού, σε περίπτωση διαταραχής (διακοπής) της μεγαλύτερης ενιαίας υποδομής αερίου κατά τη διάρκεια ημέρας με κατ' εξαίρεση υψηλή ζήτηση αερίου που, σύμφωνα με τη στατιστική πιθανότητα, επέρχεται μία φορά μέσα σε 20 έτη.